

Tillsyn- och tillståndsplan 2023-2026

Dokument:	1 Policy
Nr:	STY-4677
Datum:	2022-12-07
Fastställt:	Direktionen 2022-12-07, § 18
Reviderad:	

Tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor

Tillsyn och tillståndsgivning enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Revideringar

Datum	Reviderad av	Omfattning

Innehållsförteckning

1.	Inledning och avgränsning.....	3
2.	Delegation	3
3.	Regler för myndighetsutövning.....	3
3.1	Legalitetsprincipen	3
3.2	Likhets- och objektivitetsprincipen	3
3.3	Proportionalitetsprincipen	4
3.4	Förbud mot konsultverksamhet	4
3.5	Kvalitet och professionalism.....	4
4.	Tillsynstyper.....	4
4.1	Regelbunden tillsyn	4
4.2	Annan tillsyn	5
4.3	Samplanerad tillsyn	5
4.4	Samordning och samverkan med andra myndigheter	5
5.	Tillsyn enligt LSO.....	6
5.1	Tillsyn skäligt brandskydd, LSO 2 kap. 2§	6
5.2	Tillsyn farlig verksamhet, LSO 2 kap 4§	10
5.3	Sotning och brandskyddskontroll, LSO 3 kap 4§.....	11
6.	Tillsyn enligt LBE.....	13
6.1	Tillsyn hantering och överföring, LBE 6-11§§	13
7	Tillsyn volymmål	16
8	Uppföljning av tillsynsverksamheten	16
9	Behov av tillsyn efter räddningsinsats.....	16
10	Uppdatering av tillsynsregistret	16
11	Tillståndsprövning enligt LBE.....	17
11.1	Tillståndstider brandfarliga varor	17
11.2	Tillståndstider explosiva varor.....	17
Bilaga	Motivering, lokal ambitionsnivå	

1. Inledning och avgränsning

Denna tillsyns- och tillståndsplan reglerar den myndighetsutövning som Räddningstjänsten Enköping-Håbo (RTJ) utövar på uppdrag av medlemskommunerna. Planen reglerar också den rengöring (sotning) och brandskyddskontroll som sotningsentreprenören utför på uppdrag åt medlemskommunerna.

Planen omfattar allmänna regler för myndighetsutövning, frister för tillsyn, brandskyddskontroll och sotning samt anvisningar gällande tillståndstid för beslut med avseende på brandfarliga och explosiva varor.

Planen omfattar inte specifika riktlinjer eller detaljerade anvisningar för tillsyns- eller tillståndsprocesserna. Sådana riktlinjer och anvisningar upprättas och beslutas i verksamheten av processägare för respektive process.

Planen omfattar inte avgiftsbestämmelser. För avgiftsbestämmelser hänvisas till RTJ:s taxa som har beslutats av respektive kommunfullmäktige och som årligen indexregleras efter beslut av förbundsdirektionen.

Planen omfattar inte heller regler för kompetens hos den personal som utför uppgifter enligt denna plan. Kompetenskrav regleras i medlemskommunernas handlingsprogram¹ som beslutas av förbundsdirektionen.

2. Delegation

Tillsyn och tillståndsprövning får endast utföras av den som personligen delegerats denna arbetsuppgift. Regler för delegation återfinns i förbundets delegationsbestämmelser.

3. Regler för myndighetsutövning

3.1 Legalitetsprincipen

Legalitetsprincipen innebär att myndigheters maktutövning måste ha författningsstöd. Tillsynsverksamheten ska alltså inte vara slumpmässig eller godtycklig. Det finns dock utrymme i LSO för bedömningar som kan ligga utanför tydligt författningsstöd.

3.2 Likhets- och objektivitetsprincipen

Likhets- och objektivitetsprincipen anger att lika fall ska behandlas lika och att myndighetsbeslut ska vara sakliga och opartiska. Beslut får bara grundas på sådana omständigheter som enligt gällande författningar ska beaktas. Med detta menas att man ska följa lagen och inte lägga in egna värderingar eller ta hänsyn till omständigheter som inte regleras genom lagen. Beslut får inte fattas utan att ärendet först har utretts. Utredningen ska bedrivas på ett objektivt sätt där även omständigheter som är till motpartens fördel ska beaktas. Det innebär till exempel att jävssituationer alltid ska undvikas för att beslutsfattarens objektivitet inte ska kunna ifrågasättas.

¹ Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor, STY-4374

3.3 Proportionalitetsprincipen

Krav om åtgärd måste stå i rimlig proportion till den säkerhetshöjande effekt den bedöms kunna ge. Detta innebär inte att den enskildes ekonomiska resurser sätter gränserna.

3.4 Förbud mot konsultverksamhet

RTJ arbetar för att höja brandsäkerheten genom rådgivning, utbildning, myndighetsutövning i form av tillsyn och tillståndsprovning samt genom att bistå medlemskommunernas byggavdelningar i deras myndighetsutövning i byggprocessen.

RTJ ska inte projektera brandskydd åt den enskilde men kan genom rådgivning klargöra vilken skyddsnivå som krävs för aktuell verksamhet. Det är viktigt att klargöra skillnaden mellan rådgivning och myndighetsutövning samt att tydliggöra RTJ:s roll i de fall RTJ bistår byggavdelningarna.

3.5 Kvalitet och professionalism

Tillsynsverksamheten och tillståndsprovningen ska präglas av ledorden *tydlighet* och *saklighet* och vara serviceinriktad med en tydlig myndighetsprofilering. För den enskilde ska det klart framgå vad myndigheten kräver och vad det står den enskilde fritt att välja.

4. Tillsynstyper

RTJ utför tillsyn regelbundet, vid behov och genom temafokusering². Som samlingsnamn för tillsyn som utförs vid behov och genom temafokusering har RTJ valt att behålla benämningen *annan tillsyn* som användes i den tidigare räddningstjänstlagstiftningen. Det innebär att all tillsyn som inte är planerad genom frist i verksamhetssystemet benämns som annan tillsyn.

Medlemskommunernas sotningsentreprenör utför *brandskyddskontroll* av fasta förbränningsanordningar och därtill hörande rökkanaler eller avgaskanaler samt skorstenar, tak och anslutande byggnadsdelar.

4.1 Regelbunden tillsyn

Med *regelbunden tillsyn* avses tillsyn i tillsynspliktiga objekt. Tillsyn i dessa objekt sker med intervall, sk frist, som bestäms utifrån verksamhetens risknivå. I kap 5-6 redogörs för intervall för regelbunden tillsyn.

Regelbunden tillsyn utförs i följande objektstyper:

- objekt som omfattas av de nationella kraven om tillsynsplanering³
- tillståndspliktiga objekt LBE (dock ej viss mindre hantering⁴ av riskgrupp 1.3-1.4)
- objekt som klassats som farlig verksamhet
- flerbostadshus tre våningar och högre
- publika lokaler med säljyta större än 1500 kvm
- industri och verkstadsbyggnader större än 1500 kvm

² Med temafokusering avses tillsyn som utförs under en begränsad period med särskilt fokus på en objektstyp (som normalt inte omfattas av regelbunden tillsyn), en speciell brandskyddslösning (för ett specifikt urval inom en objektstyp) eller en särskild hanteringsdel (brandfarlig eller explosiv vara).

³ MSBFS 2021:8 med bilaga

⁴ Hantering av explosiva varor i icke-publik verksamhet i mycket liten omfattning (<25 kg pyrotekniska artiklar)

- campinganläggningar med tillstånd enligt lagen om hotell- och pensionatsrörelse⁵

4.2 Annan tillsyn

Med *annan tillsyn* avses tillsyn som utförs då behov uppstår eller då myndigheten under en period fokuserar tillsynsarbetet på särskilt utvalda objektstyper. Exempel på tillfällen då annan tillsyn kan utföras:

- vid samordnad tillsyn med andra myndigheter
- vid misstanke om bristande brandskydd eller bristande hantering av brandfarlig eller explosiv vara
- om brand eller annan olycka som föranlett räddningsinsats har inträffat
- remiss från medlemskommun gällande ansökan om utskänkningstillstånd enligt alkohollagen⁶
- remiss från medlemskommun gällande ansökan enligt plan- och bygglagen⁷ om bygglov vid ändrad eller ny verksamhet
- remiss från polismyndigheten gällande ansökan om tillstånd enligt ordningslagen⁸ eller enligt lagen om tillstånd att driva hotell- och pensionatsrörelse
- tematillsyn (*tillsyn i objekt som inte omfattas av regelbunden tillsyn*)

4.3 Samplanerad tillsyn

I verksamheter som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarlig eller explosiv vara utförs i regel tillsyn av båda lagstiftningarna (LSO och LBE) samtidigt. Sådan tillsyn benämns *samplanerad tillsyn*.

4.4 Samordning och samverkan med andra myndigheter

Räddningstjänsten kan genom eget initiativ eller vid förfrågan genomföra samordnad tillsyn ihop med andra myndigheter för att förebygga bränder och andra olyckor. Samverkan med andra myndigheter sker i det dagliga arbetet och är en viktig del i förebyggandearbetet.

⁵ SFS 1966:742

⁶ SFS 2010:1622

⁷ SFS 2010:900

⁸ SFS 1993:1617

5. Tillsyn enligt LSO

5.1 Tillsyn skäligt brandskydd, LSO 2 kap. 2§

5.1.1 *Omfattning*

Brandskydd i byggnader och anläggningar ska vara tillräckligt bra i förhållande till den risk verksamheten genererar (skäligt brandskydd). Tillsyn av skäligt brandskydd avser kontroll av utrustning för släckning av brand och livräddning vid brand samt kontroll av övriga åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

Vid tillsynen kontrolleras att ägare och nyttjanderättshavare har tillräcklig kunskap om verksamhetens risker och hur brandskyddet är utformat samt att nödvändigt underhåll och erforderliga egenkontroller utförs. Detta kontrolleras vid tillsyn genom granskning och prövning av ägarens och nyttjanderättshavarens ledningssystem för systematiskt brandskyddsarbete samt genom stickprovskontroller av såväl tekniskt som organisatoriskt brandskydd.

5.1.2 *Regelbunden tillsyn, tillsynsgrupper och frister*

Tillsynsplikt regleras sedan 1 juli 2022 genom nationell föreskrift, MSBFS 2021:8. Av föreskriftens bilaga framgår vilka objektstyper som normalt är tillsynspliktiga. Utöver dessa kan kommunen även besluta om en lokal ambitionsnivå som innebär att tillsynsplikten omfattar fler tillsynsgrupper än enbart de tillsynspliktiga enligt föreskriften.

Nedan redovisas de tillsynsgrupper som i Enköping och Håbo omfattas av regelbunden tillsyn. **A-klass** avser **tillsynspliktiga tillsynsgrupper enligt den nationella föreskriften** medan **D-klass** avser tillsynsgrupper som beslutats som **lokal ambitionsnivå**. För byggnader som kan kategoriseras till flera tillsynsgrupper gäller alltid den kortaste fristen. För motivering av lokal ambitionsnivå hänvisas till bilaga i detta dokument.

Klass	Tillsynsgrupp	Frist
A.01	Vård/omsorg	2 år
A.01.1	Byggnader med inrättning där det bedrivs vård eller omsorg för personer som har hjälpbehov vid utrymning i händelse av brand. Med vård och omsorg avses verksamhet som bedrivs enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Verksamhet som bedrivs i vanliga bostäder omfattas inte.	
D.01	Daglig verksamhet (LSS/Sol)	2 år
D.01.1	Daglig verksamhet, undergrupp inom A.01.1	
A.02	Låst institution	2 år
A.02.1	Byggnader med verksamhet där personer är inlåsta ständigt eller under viss tid. Verksamhet som avses är exempelvis fängelser, häkten, migrationsverkets förvar och viss psykiatrisk vård.	
A.03	Skola/förskola	2 år
A.03.1	Byggnader där det bedrivs verksamhet som enligt skollagen (2010:800) ingår i skolväsendet, undantaget kommunal vuxenutbildning. Även omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds omfattas (helg-/nattomsorg).	
A.04	Hotell/pensionat	2 år
A.04.1	Byggnader där det bedrivs verksamhet som kräver tillstånd enligt lagen (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse om byggnaden har platser för minst 9 gäster eller har minst 5 gästrum. Byggnader där utrymning sker i markplan och direkt till det fria från varje gästrum/lägenhet omfattas inte.	
D.04	Campinganläggning	4 år
D.04.1	Anläggningar som är tillståndspliktiga enligt lag om hotell- och pensionatsrörelse, som inte ingår i A.04.1.	
A.05	Elevhem/förläggning	2 år
A.05.1	Byggnader för elevhem eller förläggningar om byggnaden har platser för fler än 50 personer eller har fler än 25 förläggningsrum. Med förläggning avses exempelvis boende för totalförsvarspliktiga eller asylsökande, som inte är vanlig bostad.	
D.05	Flyktingförläggning/asylboende	3 år
D.05.1	Byggnader och lokaler som inte ursprungligen är uppförda för bostadsändamål och där antalet sovande per byggnad överstiger 15 personer, som inte ingår i A.04.1 eller A.05.1.	

A.06	Vård/boende (HVB)	3 år
A.06.1	Byggnader där det bedrivs hem för vård eller boende (HVB) enligt socialtjänstlagen (2001:453).	
A.07	Samlingslokal (utom kyrkor)	2 år
A.07.1	Byggnader med publik samlingslokal där det vistas fler än 150 personer.	
D.07	Samlingslokal (kyrka)	3 år
D.07.1	Kyrkor med plats för fler än 150 personer.	
D.07	Publik lokal	3 år
D.07.2	Butiker, varuhus och gallerior med sammanlagd säljyta större än 1500 m ² , som inte ingår i A.07.1	
A.08	Serveringstillstånd alkohol	2 år
A.08.1	Byggnader där verksamhet bedrivs som har stadigvarande serveringstillstånd för servering av alkohol efter klockan 23 och där det vistas fler än 50 personer.	
A.09	Anläggning, stor	4 år
A.09.1	Anläggningar med plats för fler än 1 000 personer helt eller delvis under tak. Anläggningar som omfattas är exempelvis idrottsplatser.	
A.10	Regionalt eller kyrkligt byggnadsminne	6 år
A.10.1	Byggnader som är byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturmiljölagen (1988:950) eller kyrkobyggnader som omfattas av 4 kap. 3-4 §§ samma lag.	
A.11	Statligt byggnadsminne	6 år
A.11.1	Byggnader som är statliga byggnadsminnen enligt förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen.	
A.12	Museal samling	6 år
A.12.1	Byggnader där samlingar förvaras som tillhör statliga eller regionala museer som omfattas av museilagen (2017:563).	
A.13	Byggnad, fler än 16 våningar	2 år
A.13.1	Byggnader med fler än 16 våningar ovan mark	
A.14	Tunnel	6 år
A.14.1	Väg-, järnvägs- och tunnelbanetunnlar som är längre än 500 meter samt plattformsrums och stationer för resandeutbyte under mark.	
D.15	Garage under mark	4 år
D.15.1	Garage som har minst två plan under mark och en sammanhängande yta som är större än 2 000 m ² .	

D.16	Industri-/verkstadsbyggnad	5 år
D.16.1	Industrihotell samt industri- och verkstadsbyggnader större än 1500 m ²	
D.16.2	Industrier för vilka krävs tillstånd enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.	
D.16.3	Industrier som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.	3 år
D.18	Flerbostadshus	
D.18.1	Flerbostadshus tre våningar över mark.	4 år
D.18.2	Flerbostadshus fyra våningar över mark eller högre.	3 år
D.19	Samhällsviktig verksamhet	6 år
D.19.1	Byggnader och anläggningar för värme-, vatten- eller kraftproduktion.	
D.20	Storskaliga batterilager	6 år
D.20.1	Byggnader och anläggningar med storskaliga, fast installerade batterilager. Med storskaligt batterilager avses energilager som är ansluten i anläggning med märkström 230/400 volt eller för högspänning och effektmässigt större än 11 kilowatt (16 ampere) installerade i byggnader som inte är småhus ⁹ .	

För byggnader och anläggningar med ett mycket bra tekniskt brandskydd och ett fullt fungerande organisatoriskt brandskydd kan fristen förlängas med två år. Beslut om att förlänga frist tas av objektets tillsynsförare.

⁹ Se Elsäkerhetsverkets rapport "Informationsbehov och elsäkerhetskrav rörande små- och storskalig energilagring av el", dnr 16EV600.

5.1.3 Annan tillsyn, tematillsyn

Inför varje ny temaperiod inventeras antalet objekt inom objektstypen. Därefter utförs tillsynsbesök utifrån en på förhand fastställd skydds nivå. Om objektsgruppen är för stor beslutar processägaren för Tillsyn vilket urval som ska omfattas i temat.

Nedan redovisas de tillsynsgrupper som planeras för tematillsyn under mandatperioden.

Tillsynsgrupp	År
B&B Mindre hotell- och pensionat som inte ingår i tillsynsgrupp A.04.1.	2023
Trygghetsboende, plusboende (ej behovsprövade) Seniorboenden som förutsätter att de boende har uppnått en viss ålder men som inte omfattar särskild behovsprövning. Tillsyn utförs i alla bostadshus inom gruppen oavsett om tillsyn nyligen har utförts med fokus på flerbostadshuset.	2024
Tillfällig övernattnig Lokaler för tillfällig övernattnig som enbart tillfälligtvis nyttjas för övernattnig och som inte ingår i tillsynsgrupp A.04.1 eller D.04.1. Tillsyn utförs i alla lokaler oavsett om tillsyn nyligen har utförts med fokus på den normala verksamheten.	2025
Stödboende (SoL) Behovsprövade boenden för barn och unga vuxna. Tillsyn utförs i alla stödboenden oavsett om tillsyn nyligen har utförts med fokus på flerbostadshuset.	2026

5.2 Tillsyn farlig verksamhet, LSO 2 kap 4§

5.2.1 Omfattning

Ägare eller den som utövar en farlig verksamhet är skyldig att i skäligen omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom, vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa skador samt att analysera de risker som den farliga verksamheten ger upphov till. Den som utövar verksamheten är också skyldig att underrätta länsstyrelsen, polisen och kommunen vid ett utsläpp eller överhängande fara för utsläpp av giftiga eller skadliga ämnen. Tillsyn avser kontroll av att det finns en beredskap som motsvarar den förhöjda risk som den farliga verksamheten medför. Med beredskap avses personal, materiel och utrustning samt anläggningstekniska åtgärder.

Vid tillsynen kontrolleras att ägare eller verksamhetsutövare har tillräcklig kunskap om verksamhetens risker och dess skyddsåtgärder och att man har en plan (nödlägesplan) för hur man ska underrätta berörda myndigheter vid ett utsläpp. Detta kontrolleras vid tillsyn genom granskning av riskanalys över anläggningen och dess nödlägesplan samt genom stickprovskontroller av övriga skyddsåtgärder. Det allmänna rådet om skyldigheter vid farlig verksamhet¹⁰ används som stöd för tillsynen.

Tillsyn av farlig verksamhet görs i anläggningar där verksamheten är av sådant slag att den innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller i miljön. Bergtäkter klassade som farlig verksamhet tillsynas dock inte av RTJ.

¹⁰ MSBFS 2014:2 eller senare utgåva

5.2.2 Frist tillsyn farlig verksamhet

Tillsynsgrupp	Frist
Farlig verksamhet Anläggning med verksamhet som av LST klassats som farlig verksamhet, dock ej bergtäkter.	1 år

5.3 Sotning och brandskyddskontroll, LSO 3 kap 4§

5.3.1 Omfattning

Kommunen ska i brandförebyggande syfte ansvara för rengöring (sotning) av fasta förbränningsanordningar och därtill hörande rökkanaler. Det samma gäller för imkanaler i restauranger, storkök och jämförbara utrymmen. Kommunen ska även ansvara för att dessa anordningar och anslutande byggnadsdelar kontrolleras från ett brandskyddsperspektiv (brandskyddskontroll). Sotning utförs i syfte att förebygga brand medan brandskyddskontroll utförs i syfte att upptäcka fel och brister i anläggningen.

Vid sotning av eldstäder, rökkanaler och imkanaler rengörs alla delar där sot eller annan beläggning kan avsättas i sådan omfattning att risken för brand och brandskador minimeras. Vid brandskyddskontroll prövas anläggningens funktion och egenskaper utifrån brandskyddssynpunkt. I huvudsak kontrolleras att anläggningen överensstämmer med de krav som gällde då anläggningen togs i bruk. Den enskilde har det primära ansvaret för sitt brandskydd och ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

Kommunen beslutar om frist för sotning medan brandskyddskontroller ska utföras i enlighet med nationellt beslutad frist enligt föreskrift och allmänt råd om rengöring och brandskyddskontroll¹¹.

Sotning ska i möjligaste mån samordnas med brandskyddskontroll vilket innebär att minst ett sotningstillfälle ska ske samtidigt som brandskyddskontrollen.

5.3.2 Sotning, frister

Praxis i många kommuner är att sotning utförs i enlighet med de frister som föreslås i det allmänna rådet om rengöring och brandskyddskontroll. Nedan redovisas de frister för sotning som tillämpas i Enköping och Håbo.

Övervakad värmecentral	Frist
Panna som ingår i en värmecentral som står under kontinuerlig övervakning av kvalificerad driftsledare	3 år
Fasta bränslen	
Konventionella pannor	3 ggr/år
Panna med keramisk inklädnad i förbränningskammaren eller motsvarande konstruktion för effektiv förbränning av bränslet och där pannan är ansluten till ackumulatortank eller motsvarande anordning.	2 ggr/år

¹¹ MSBFS 2014:6 eller senare utgåva

Panna där eldning sker med träpellets eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och där eldningsapparaten är speciellt konstruerad för effektiv förbränning av bränslet.	1 år
Flytande bränsle	
Panna där eldning sker med tung eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.	3 ggr/år
Panna där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och pannans märkeffekt överstiger 60 kW.	1 år
Panna där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och pannans märkeffekt uppgår till högst 60 kW.	2 år
Kökspisar, ugnar och jämförbara förbränningsanordningar för matlagning om eldning sker i större omfattning än för enskilt hushållsbehov	
Eldstad där eldning sker med fast bränsle, tung eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.	6 ggr/år
Eldstad där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.	1 år
Lokaleldstäder och kökspisar, ugnar och jämförbara förbränningsanordningar för matlagning om eldning sker enbart för enskilt hushållsbehov	
Eldstad som utgör den huvudsakliga källan för uppvärmning av det rum där eldstaden är uppställd eller för matlagning.	1 år
Eldstad som <i>inte</i> utgör den huvudsakliga källan för uppvärmning av det rum där eldstaden är uppställd eller för matlagning.	3 år
Eldstad som är belägen i fritidshus.	3 år
Imkanaler i restauranger eller andra större kök	
Imkanaler i restauranger eller andra större kök med matlagning	3 ggr/år
Imkanaler i restauranger eller andra större kök med matlagning, begränsat behov av rengöring	2 ggr/år
Imkanaler i kök som endast används för uppvärmning av mat eller liknande verksamhet.	1 år

5.3.3 Undantag från sotning och beslut om ändrad sotningsfrist

Om eldning inte skett mellan två sotningstillfällen kan undantag från sotning medges. Anmälan om undantag från sotning ska i god tid innan nästa sotningstillfälle och lämnas till kommunens sotningsentreprenör. Om anmälan om undantag från sotning inkommit

mindre än 14 dagar innan planerad sotning har sotningsentreprenören rätt att debitera sotning enligt gällande taxa.

Den enskilde har rätt att ansöka om ändrad sotningsfrist. Ansökan om ändrad sotningsfrist lämnas till kommunens sotningsentreprenör som utifrån ett brandskyddsperspektiv bedömer och beslutar om sotningsfristen kan ändras.

5.3.4 Sotning på egen fastighet

En fastighetsägare har rätt att ansöka om att själv få sota eller låta någon annan utföra sotning¹², "egensotning", på den egna fastigheten. Ansökan om medgivande om egensotning lämnas till RTJ som i samråd med kommunens sotningsentreprenör bedömer om den enskilde kan utföra sotning på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt. Den enskilde måste visa att han/hon har rätt utrustning, kompetens och har fysisk förmåga att utföra sotningen själv. Prövning av ansökan om egensotning sker i enlighet med aktuellt allmänt råd om rengöring och brandskyddskontroll.

5.3.5 Brandskyddskontroll, frister

För frister för brandskyddskontroll hänvisas till aktuell föreskrift¹³ om rengöring och brandskyddskontroll som beslutats av MSB.

6. Tillsyn enligt LBE

6.1 Tillsyn hantering och överföring, LBE 6-11§§

6.1.1 Omfattning

Den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor är skyldig att hantera dessa varor på ett betryggande sätt. Tillsyn avser kontroll för att säkerställa att den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor har vidtagit de åtgärder och försiktighetsmått som behövs, att riskerna har utretts på ett tillfredställande sätt, att byggnader och hanteringsanordningar har utförts och placerats på ett betryggande sätt samt att kompetenskravet, föreståndarkravet, förvaringskravet och förpackningskravet uppfylls.

Vid tillsynen kontrolleras att den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor har tillräcklig kunskap om de risker som hanteringen medför och den lagstiftning som reglerar hanteringen samt att nödvändiga skyddsåtgärder vidtagits och att erforderliga egenkontroller utförs.

Tillsyn av brandfarliga varor omfattar granskning av riskutredning och explosionsskyddsdocumentation samt stickprovskontroll av tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder på hanteringsstället. Tillsyn av explosiva varor omfattar stickprovskontroll av tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder på hanteringsstället.

I samband med tillståndsansökan utförs tillsyn (avsyning) som en del av tillståndsprocessen.

¹² En kommun får medge att en fastighetsägare utför eller låter annan utföra sotning på den egna fastigheten (LSO 3 kap 4§)

¹³ MSBFS 2014:6 eller senare utgåva

6.1.2 Tillsynsgrupper och frist

Praxis i många kommuner är att tillsynsplikten omfattar tillståndspliktig hantering. Tillståndsplikten för brandfarliga varor regleras i nationell föreskrift¹⁴. Tillståndsplikt för explosiva varor omfattar enligt lagstiftningen all hantering.

Nedan redovisas de tillsynsgrupper som i Enköping och Håbo omfattas av regelbunden tillsyn. För definitioner av begreppet publik verksamhet hänvisas till föreskrift om tillståndspliktig hantering. För hantering inomhus utförs normalt även tillsyn av brandskyddet med stöd av LSO (samplanerad tillsyn) vilket innebär att objektet kan kategoriseras till flera tillsynsgrupper. Vid sådan hantering gäller alltid den kortaste fristen.

	Tillsynsgrupp	Frist
1	Hantering brandfarliga varor i publik verksamhet	2 år
1.1	Inrättning för vård eller omsorg som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.	
1.2	Skolverksamhet som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.	
1.3	Restaurang som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.	
1.4	Övrig publik verksamhet som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.	
2	Hantering brandfarliga varor i icke-publik verksamhet	4 år
2.1	Yrkesmässig verksamhet som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.	
3	Hantering explosiva varor (fyrverkerier) i publik verksamhet	1 år
3.1	Försäljnings- och lagerlokal som tillhandahåller fyrverkerier till försäljning.	
4	Hantering explosiva varor (ammunition) i publik verksamhet	3 år
4.1	Försäljnings- och lagerlokal som tillhandahåller ammunition till försäljning.	
5	Hantering explosiva varor i icke-publik verksamhet	5 år
5.1	Hantering av explosiva varor, riskgrupp 1.1-1.4. Förvaring av pyrotekniska artiklar, riskgrupp 1.3-1.4, i mycket liten omfattning ¹⁵ tillsynas inte.	

För hanteringsplatser med mycket god skyddsnivå och synnerligen väl ordnad hantering kan fristen förlängas med två år. Beslut om att förlänga frist tas av objektets tillsynsför rättare.

¹⁴ MSBFS 2013:3

¹⁵ Mindre än 25 kg

7 Tillsyn volymmål

För att regelbundet besöka de tillsynspliktiga objekten utför RTJ i genomsnitt ca 180 planerade tillsynsbesök per år. Utöver dessa tar RTJ höjd för att även utföra annan tillsyn i form av planerade tematillsyner och oplanerade tillsynsbesök pga misstanke om brist. Den årliga tillsynsproduktionen fördelas normalt enligt nedan:

Antal	Typ
180	Regelbunden tillsyn (planerad fristad tillsyn)
30	Annan tillsyn av typ tematillsyn (planerad ej fristad tillsyn)
10	Annan tillsyn pga misstanke om brist (oplanerad tillsyn) (brandskydd eller bristande hantering brandfarliga varor eller explosiva varor)
220	Totalt antal per år

Dimensionerande årlig tillsynsproduktion

Processägaren för processen Tillsyn kan omfördela tillsynsfördelningen under förutsättning att det totala volymmålet inte underskrider den angivna årliga tillsynsproduktionen.

Vid årsplanering av tillsynsverksamheten ska prioriteringsstrategin dokumenteras och diarieföras i RTJ:s dokumenthanteringssystem¹⁶. Processägare för processen Tillsyn ansvarar för dokumentation och diarieföring.

Utöver den årliga tillsynsproduktionen utförs även annan tillsyn i form av samordnad tillsyn i krogmiljö. Sammanfattande för dessa tillsyner är medlemskommunernas socialförvaltningar. Under ett tillsynstillfälle utförs tillsynsbesök hos flera olika verksamhetsutövare. RTJ representeras under dessa tillsyner av jourhavande insatsledare. Även denna tillsynstyp registreras i verksamhetssystemet men ingår inte i den planerade tillsynsproduktionen.

8 Uppföljning av tillsynsverksamheten

Uppföljning av tillsynsverksamheten genomförs löpande under året. En årlig utvärdering genomförs efter verksamhetsåret. Utvärderingen dokumenteras i årsrapport för tillsyn. Processägare för processen Tillsyn ansvarar för uppföljning och utvärdering.

9 Behov av tillsyn efter räddningsinsats

Rutin¹⁷ finns för bedömning av behovet av tillsyn efter räddningsinsatser. Räddningsledaren tar ställning till om det kan föreligga ett behov och ansvarar för att detta dokumenteras i händelserapporten. Processägare för processen Tillsyn utför och dokumenterar behovsbedömningen.

10 Uppdatering av tillsynsregistret

Registeröversyn omfattande samkörning av andra berörda myndigheters register utförs regelbundet. Processägare för processen Tillsyn ansvarar för denna registeröversyn.

¹⁶ Mimer av systemleverantören Canea

¹⁷ PM Tillsyn, behovsbedömning efter räddningsinsats, STY-4646

11 Tillståndsprovning enligt LBE

Den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor i tillståndspliktig mängd är skyldig att ha tillstånd för det. Tillståndsplikten regleras genom lag¹⁸. Tillståndet ska tidsbegränsas.

11.1 Tillståndstider brandfarliga varor

Tillstånd ska begränsas i tid¹⁹. Det är vanligt att tillstånd tidsbegränsas till 10 år²⁰. Denna praxis följs med undantag av brandfarlig gas i publik verksamhet där kortare tidsbegränsning har valts som lokal ambitionsnivå.

Nedan redovisas de tillståndstider som tillämpas i Enköping och Håbo.

Tillståndsgrupp	Tillståndstid
Publik verksamhet:	
Enbart lösa behållare	6 år
All övrig tillståndspliktig hantering	10 år
Icke-publik verksamhet:	
All tillståndspliktig hantering	10 år

I enstaka fall kan beslut om kortare tillståndstid tillämpas. Sådana beslut ska utförligt motiveras.

11.2 Tillståndstider explosiva varor

Tillståndstid regleras genom lagstiftning²¹. För alla tillstånd gäller max 3 år.

Tillståndsgrupp	Tillståndstid
Publik verksamhet:	
All hantering explosiva varor	3 år
Icke-publik verksamhet:	
All hantering explosiva varor	3 år

I enstaka fall kan beslut om kortare tillståndstid tillämpas. Sådana beslut ska utförligt motiveras.

¹⁸ 16§ LBE

¹⁹ 19§ LBE

²⁰ MSB handbok om tillstånd till hantering av brandfarliga gaser och vätskor

²¹ Lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor med ändringar tom SFS 2021:657

Bilaga, lokal ambitionsnivå

Klass	Tillsynsgrupp	Motivering	Referens, MSBFS 2021:8
D.01.1	Daglig verksamhet (LSS/SoL)	I lokaler för daglig verksamhet kan ett stort antal personer med hjälpbehov vid utrymning vistas. En brand kan få svåra konsekvenser om brandskyddet inte fungerar på ett ändamålsenligt sätt. Den lokala tillsynsgruppen har skapats i syfte att tydliggöra vilken typ av verksamhet som avses.	2§, pkt 2
D.04.1	Campinganläggning	I campinganläggningar kan campingenheter placeras nära varandra (otillräckligt skyddsavstånd). Vanligtvis hanteras gasol och kolgrillar vid varje enhet. Om en brand uppstår vid en enhet bedöms risken för spridning till andra enheter som relativt stor. Konsekvenserna av en brand inom en campinganläggning kan bli svåra om skyddsavståndet mellan campingenheter är otillräckliga. Den lokala tillsynsgruppen har skapats i syfte att inkludera anläggningar (inte enbart byggnader) som är tillståndspliktiga enligt lag om hotell- och pensionatsrörelse, som inte ingår i A.04.1.	2§, pkt 2
D.05.1	Flyktingförläggning/asyloboende	I byggnader och lokaler som ursprungligen inte är uppförda för bostadsändamål, där ett stort antal sovande personer vistas, kan konsekvenserna av en brand bli svåra om nödvändiga kompensatoriska brandskyddsåtgärder inte fungerar på ett ändamålsenligt sätt. Den lokala tillsynsgruppen har skapats i syfte att särskilja flykting/asyloboenden från övriga förläggningar.	2§, pkt 2

D.07.1	Samlingslokal (kyrka)	Kyrkor med plats för fler än 150 personer ingår i kategorin samlingslokaler som normalt omfattas av de nationella kraven om tillsynsplanering. Bränder som uppstår i kyrkobyggnader inträffar vanligtvis då inga personer vistas i byggnaden. Sannolikheten att en brand skulle uppstå vid normal kyrkoverksamhet bedöms vara lägre än för andra typer av samlingslokaler. Den lokala tillsynsgruppen har skapats i syfte att särskilja kyrkor från övriga typer av samlingslokaler för att möjliggöra längre frist för denna typ av samlingslokal.	2§, pkt 1
D.07.2	Publik lokal	Butiker, varuhus och gallerior med sammanlagd säljyta större än 1500 kvm kan innebära långa inträngningsvägar vid räddningsinsats (> 25 m). Sådana insatser kan bli långvariga och komplicerade. Handelsbyggnader ligger normalt i tätorter vilket i sig kan medföra påverkan på omgivningen genom rökspridning från branden. Den lokala tillsynsgruppen har skapats i utifrån den lokala ambitionsnivån.	2§, pkt 3
D.15.1	Garage under mark	Bilbränder är relativt vanliga och spridningsrisken mellan parkerade fordon är stor. Att bekämpa bilbränder i garage som omfattar fler än ett plan under mark är komplicerat. Lägg därtill de svårigheter som gäller avseende räddningsinsatser vid brand i elfordon. Denna typ av räddningsinsatser kan bli långvariga och komplicerade och kan medföra stor påverkan på omgivningen genom rökspridning från branden. Den lokala tillsynsgruppen har skapats i utifrån den lokala ambitionsnivån.	2§, pkt 1-3

D.16.1	Industri-/verkstadsbyggnad > 1500 kvm	Industri- och verkstadsbyggnader med byggnadsarea större än 1500 kvm kan innebära långa inträngningsvägar vid räddningsinsats (> 25 m). Sådana insatser kan bli långvariga och komplicerade. Industri- och verkstadsbyggnader ligger normalt i tätorter vilket i sig kan medföra påverkan på omgivningen genom rökspridning från branden. Den lokala tillsynsgruppen har skapats i utifrån den lokala ambitionsnivån.	2§, pkt 3
D.16.2	Industri-/verkstadsbyggnad tillståndspliktig hantering LBE	Vid tillståndspliktig hantering är det angeläget att brandskyddet i den byggnad som omfattar hanteringen har ett väl fungerande brandskydd vars syfte är att begränsa risken för brands uppkomst och konsekvenserna av dess utbredning. Den lokala tillsynsgruppen har skapats i syfte att tydliggöra att vid tillståndspliktig hantering inomhus görs tillsyn även med stöd av LSO.	2§, pkt 2-4
D.16.3	Industri-/verkstadsbyggnad omfattas av lagen om allvarliga kemikalieolyckor	Verksamheter med omfattande hantering av farliga kemikalier omfattas av Seveso-lagstiftningen. Tillsyn av sådana anläggningar ska utföras båda gällande den enskildes skyldigheter med avseende på LSO 2:4 men också avseende LSO 2:2. Den lokala tillsynsgruppen har skapats i syfte att möjliggöra längre frist för tillsyn av LSO 2:2 i sådana anläggningar. Årlig tillsyn av LSO 2:4 ska dock alltid utföras.	2§, pkt 2-4

D.18.1	Flerbostadshus tre våningar över mark	Brand i bostadshus är en av de vanligaste förekommande typerna av bränder. Vid brand i flerbostadshus kan ett flertal personer drabbas, räddningsinsatsen kan försvåras och branden kan få omfattande konsekvenser om det tekniska brandskyddet inte fungerar på ett ändamålsenligt sätt. Brandskydd i trevåningsbostadshus omfattar krav om brandgasventilation av trapphus samt brandteknisk avskiljning mot källare och annan verksamhet. RTJ:s utskjutsstege utgör normalt alternativ utrymningsväg. Fristen har anpassat till den något enklare brandskyddsnivån jämfört med högre flerbostadshus och är därför längre. Den lokala tillsynsgruppen har skapats utifrån den lokala ambitionsnivån.	2§, pkt 1-2
D.18.2	Flerbostadshus fyra våningar över mark eller högre	Brand i bostadshus är en av de vanligaste förekommande typerna av bränder. Vid brand i flerbostadshus kan ett flertal personer drabbas, räddningsinsatsen kan försvåras och branden kan få omfattande konsekvenser om det tekniska brandskyddet inte fungerar på ett ändamålsenligt sätt. Brandskydd i flerbostadshus som är fyra våningar eller högre kan ha en komplicerad utformning med många olika typer av brandskyddslösningar som var och en måste fungera på ett ändamålsenligt sätt. Den lokala tillsynsgruppen har skapats utifrån den lokala ambitionsnivån.	2§, pkt 1-2
D.19.1	Samhällsviktig verksamhet	Byggnader och anläggningar för värme-, vatten- eller kraftproduktion har en samhällsviktig funktion. Brandskyddslösningarna är ofta relativt enkla men behöver fungera för att den samhällsviktiga funktionen inte ska slås ut av en brand. Den lokala tillsynsgruppen har skapats utifrån den lokala ambitionsnivån.	2§, pkt 3

D.20.1	Storskaliga batterilager	Bränder i batterier (litium-jonbatterier) är svårsläckta och kan vara mycket farliga både för omgivningen och för räddningspersonal vid pågående räddningsinsats. Huvudsakligen säkerställs anläggningsrisker med elsäkerhetsåtgärder men för anläggningar i byggnader kan vissa brandskyddslösningar finnas för att begränsa konsekvenser av brand och för att underlätta räddningsinsatser. Den lokala tillsynsgruppen har skapats utifrån den lokala ambitionsnivån.	2§, pkt 2-4
--------	--------------------------	---	-------------